

LECTURA GUIADA

Centre: ESCOLA LA ROSELLA
Adreça: Av. de Ponent, 12. 25124 Rosselló.
Correu: c5004000@xtec.cat
Responsables activitat: SONIA PÁEZ JIMÉNEZ
Data de l'experiència: MAIG 2018
SSTT: LLEIDA

1. Contextualització de l'experiència

1.1. Context del centre

L'escola La Rosella és un centre públic d'educació infantil i primària que es troba a la localitat de Rosselló, municipi de la comarca del Segrià (Lleida). És l'únic centre d'educació infantil i primària de la localitat.

Rosselló es troba situat a l'altiplà de l'Alt Segrià a uns 12 Km de Lleida, per la Carretera Nacional 230 de Lleida a Vall d'Aran i proper a l'Aeroport Internacional de Lleida- Alguaire.

La majoria de la població activa es dedica al sector terciari i, en alguns casos, també a l'agricultura i la ramaderia.

Després del creixement que hi va haver entre els anys 2000 i 2011, veiem que en els darrers anys la població s'ha estabilitzat, fet que segurament es relaciona amb el context econòmic del moment.

El major nucli de població es troba ubicat al poble, però una petita part dels habitants viuen en diferents espais que pertanyen al terme municipal: Colònia Alcanís, Camí d'Almacelles, Paperera Alier, La Tossa i La Noguera.

L'edifici de l'escola es troba al costat de la Llar d'Infants del poble.

1.2. Descripció general de l'activitat

Contextualització:

Dins l'àrea de música, es treballa la família d'instruments de corda fregada. Es comença passant un vídeo explicatiu que es va aturant sempre que sigui convenient per comprovar que els alumnes van entenent tot el que s'hi explica (<https://youtu.be/pvjCOqTJVkw>).

Després de diverses sessions treballant aquesta família d'instruments, és l'hora de treballar-los auditivament. Per això ens centrem en el primer moviment (Allegro) de "La Primavera", de l'obra "Les quatre estacions" d'Antoni Vivaldi, donat que és una peça molt coneguda i resulta molt fàcil identificar els instruments treballats.

En una primera audició, els alumnes han de parar atenció als instruments que escolten; després, han de ser capaços de sentir si n'hi ha alguna part que es repeteixi especialment, com si fos la tornada d'una cançó; i finalment han d'identificar diferents qualitats de la música (agut, greu, forte, piano, etc.). L'última sessió dedicada a l'audició, es treballa un musicograma que reflecteix totes les característiques que han anat identificant. Ells mateixos, amb els coneixements que han anat assolint, han d'anar explicant per què hi ha flors de diferents mides (per què les grans representen la intensitat forte i les petites piano), per què apareixen de vegades tres ocells i al final un (per què la durada de la música que representa als ocells és més curta al final que a les altres dues parts). També han d'identificar l'instrument que representa cada imatge.

Dins d'aquesta unitat didàctica, es treballa la figura d'Antoni Vivaldi i per fer-ho es plantegen tres activitats.

En la primera activitat, es treballen les estratègies de fer hipòtesis i fer connexions a partir de l'observació d'una imatge fragmentada de l'autor.

En la segona activitat, els alumnes llegeixen i extreuen informació d'una biografia del músic.

En la tercera, els alumnes reelaboren la informació obtinguda de la lectura i en reescriuen un text.

1.3. Nivell educatiu

Segon de primària.

1.4. Agrupament de l'alumnat

Grup classe.

1.5. Eix de l'Impuls de la lectura

Saber llegir	X
Gust per llegir	
Llegir per aprendre	

1.6. Àrea o matèria

Educació Musical

1.7. Temporització

Prèviament les sessions de les audicions.

Una sessió de lectura de la imatge i dues sessions per llegir i reescriure la biografia de l'autor.

2. Planificació de l'experiència

2.1. Objectius

S'expliciten únicament els objectius de les activitats que es vinculen amb l'àmbit lingüístic:

- Aplicar estratègies de lectura a partir de la lectura d'una imatge: fer connexions i inferències.
- Familiaritzar-se amb el gènere discursiu de la biografia (d'un músic).
- Llegir un text i extreure'n la informació més rellevant: biografia d'un músic.

- Familiaritzar-se amb el lèxic específic de música
- Conèixer la vida i l'obra d'Antoni Vivaldi (objectiu de música).
- Reescriure un text llegit per apropiat-se de les característiques del gènere i de la informació rellevant del músic.

2.2. Capacitats/Dimensió Comprensió lectora

Competència 5. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.

Competència 6. Utilitzar, per comprendre un text, l'estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals.

Competència 7. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

Competència 9. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari.

2.3. Continguts

- Lectura de la imatge.
- Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora: fer connexions amb els coneixements propis i fer inferències.
- Lectura i cerca d'informació.
- Estructura d'una biografia.
- Reescriptura d'un text.
- Participació en activitats de lectura col·lectiva.

2.4. Criteris d'avaluació

- Mostrar interès i participar en les activitats col·lectives.
- Aplicar a les lectures individuals algunes estratègies treballades col·lectivament, començant per les més senzilles, com mirar les imatges i llegir el títol per fer hipòtesis.
- Reescriure un text amb la informació més rellevant de la biografia d'un músic seguint l'estructura d'aquest gènere discursiu.
- Utilitzar el lèxic específic treballat a música.

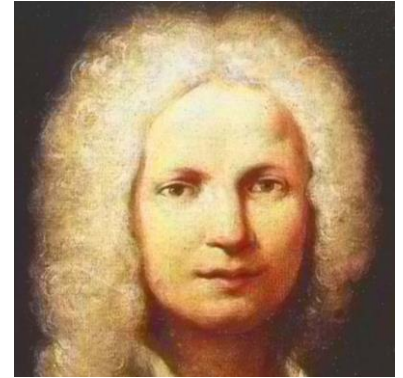
3. Desenvolupament de l'experiència

PRIMERA ACTIVITAT

L'activitat consisteix a fer inferències i connexions a partir de la imatge d'Antoni Vivaldi. La imatge no s'ofereix completa, sinó que es va ampliant en dues fases.

Aquesta activitat consta de dues parts:

- 1- Posada en comú de l'observació per part dels alumnes de cada imatge presentada (sessió de mitja hora de lectura).
- 2- Recerca a Internet del personatge de la foto a partir de les inferències que han anat sortint.

Posada en comú de l'observació per part dels alumnes de cada imatge presentada (sessió de mitja hora de lectura).

Lectura de la primera imatge

Posada en comú del que observen els alumnes en cada imatge.

Bastida per a l'observació i l'inici de la conversa. Es presenta només el cap del Vivaldi i es deixa que els alumnes descriguin el que veuen guiant una mica les preguntes per fer participar els alumnes amb més dificultats:

- És un home o una dona?
- Penseu que és de la nostra època?
- Com penseu que es troba: content, trist?
- etc.

Algunes respostes obtingudes són les següents:

- Aquesta senyora té el cabell blanc i despentinat.
- És una senyora perquè té el cabell llarg, encara que alguns homes tenen el cabell llarg com George Washington.
- És un home amb perruca. És un home de fa molts anys, portaven perruca per saber si eren rics o pobres, m'ho van explicar el curs passat.
- És un home de fa molts anys, es posaven perruca per fer-se una foto.
- Gairebé no té celles.
- És un noi malalt, amb càncer i sense pèl, per això porta perruca, per no passar vergonya.
- Les perruques d'ara són de colors.

Lectura de la Imatge 2

S'amplia la imatge perquè es vegi la roba i continuen fent inferències partint de les mateixes preguntes de la primera foto:

- Es una noia, porta vestit.
- El vestit sembla d'un pirata.
- Porta roba molt diferent a la nostra. Porta un "kimono" com el que porten el xinesos.
- És de l'època dels cavallers perquè la roba està molt neta i acurada.
- És de l'època dels romans. Porta una mena de vestit amb la màniga molt ampla. No té botons ni cremallera. (Davant d'aquesta apreciació una companya contesta que la roba que ha descrit és de l'edat mitjana, no dels romans).

Lectura de la imatge 3

Es torna a ampliar més la imatge fins que es mostra sencera:

- Porta un instrument a la mà.
- És un violí, l'hem estudiat a música.
 - Aquest violí és un "Stradivarius" (pregunto què vol dir "Stradivarius" i contesta el mateix alumne). És un tipus de violí que es va inventar fa molts anys. Sé que és un Stradivarius perquè el vaig veure a un programa de televisió.
 - No és un violí, és un violoncel perquè quan vam estudiar-lo l'altre dia, tu ens vas dir que el violoncel es tocava assegut i ell està assegut (aquesta resposta em fa pensar que potser no vaig explicar bé el fet de tocar el violoncel assegut).
 - Té un anell en una mà, està casat.
 - Jo veig notes en un paper que pot tocar amb el violí.
 - Té una ploma per decorar el violí.
 - La ploma és per escriure les notes.
 - És per tocar el violí, abans no existia l'arc per tocar-lo.
 - És per escriure. Fa molts anys s'escrivia amb ploma perquè no s'havia inventat el bolígraf ni el llapis.
 - Però necessita una mina per escriure.
 - Sucaven la ploma en la tinta d'un pot que es posava en un pot.
 - I les tintes de colors les feien amb flors.

En aquest punt acaba la sessió realitzada durant mitja hora de lectura. A partir d'aquestes hipòtesis i connexions es comproven les diferents anticipacions:

Algunes de les conclusions:

Tornem a mirar la imatge (la tercera). Aquest personatge, quin instrument toca? Violoncel o violí? Acordem que per la seva mida és un violí. Comentem que no es veu l'arc, però que el necessitaria per tocar-lo.

A partir dels estris d'escriptura que han dit, concretem: que porta una ploma per a escriure ja que era l'eina que tenien per a escriure i aquest personatge està escrivint en un pentagrama.

Ara ens fixem amb el seu vestuari. Sembla que porti una capa a sobre d'una camisa blanca. I mirant el seu cabell afirmem que és una perruca que porta aquest home i parlem que en la seva època el fet de posar-se perruca volia dir que tenien diners.

Arribem a la conclusió que es dedica a fer música, és músic i nosaltres en coneixem alguns, de músics. Recordem que havíem sentit "Les quatre estacions", diem que és l'Antoni Vivaldi.

Recerca a Internet del personatge de la foto a partir de les inferències que han anat sortint.

Fem una recerca a Internet per trobar aquest personatge i treure les dades més rellevants de la seva vida amb la finalitat d'omplir una fitxa bibliogràfica.

SEGONA ACTIVITAT

Cerca d'informació sobre Vivaldi.

Text informatiu del qual parteixen:

ANTONIO VIVALDI

(Itàlia, 1678- Àustria, 1741)

Neix prematur, el 4 de març de 1678 a Venècia, en mig d'un terratrèmol. Estudia música amb el seu pare, violinista de l'orquestra de San Marco.

Inclinat per la religió, amb 25 anys és ordenat sacerdot, l'anomenaven el *prete rosso* (capellà pèl roig) pel color del cabell. A causa de la seva delicada salut, ben aviat l'aparten de les seves funcions: patia asma des de ben jove.

Llavors comença a donar classes de música en un orfenat de nenes, l'Ospedale della Pietá, del qual després és director. Allà composa obres per als concerts que fan les alumnes setmanalment, els quals tenen fama a nivell internacional.

Vivaldi es fa empresari i produeix les seves pròpies òperes, però el negoci és una ruïna. També és un destacat violinista i sota la protecció del duc de Màntua inicia una gira per Europa. L'església, però, l'acusa de viatjar en companyia de dones, fet pel qual es retira a Viena.

En arribar a Viena, vol veure a l'emperador per treballar a la cort, però aquest ja és mort. Vivaldi morirà pobre i solitari el 28 de juliol de 1741.

COM ÉS LA SEVA OBRA?

La seva música es caracteritza per tenir molt ritme. Vivaldi aconsegueix una música divertida i que arriba a tothom, sobretot amb els instruments de corda. Els violins de la seva època aconsegueixen un so més brillant, gràcies a artesans tan importants com Stradivarius.

Se'l considera un dels primers compositors en els concerts amb solista, que escriu per a un gran nombre d'instruments diferents.

SELECCIÓ D'OBRES

- 500 concerts
- *Glòria RV 589*
- Les quatre estacions
- 70 sonates
- 45 òperes

A partir d'aquesta informació, omplen una fitxa biogràfica. Un cop acabada es posa en comú i se'n consensua una.

Contingut de la fitxa:

Nom:
Naixement:
Biografia:
Música:
Estudis:
Obres:

Fitxa produïda per un alumne:

Vivaldi

Nom: Antonio Vivaldi
Naixement: 4 de març de 1678 a Venècia, Itàlia
Biografia: Es va fer sacerdot i degut al color del seu cabell, li deien pèl-roig. Patià asma i no podia fer les seves obligacions i no començà a dirigir un orfanat de nenes. Després es va fer empresari per produir seves obres però es va ruïnar!
Època:
Música: la música que va compondre és molt rítmica, divertida i que arribava a tothom, sobretot amb instruments de corda fregada.
Estudis: Va estudiar música amb el seu pare, violinista de la Catedral de Sant Marco.
Obres: les quatre estacions, 45 òperes, 500 concerts, 70 sonates i Glòria.

TERCERA ACTIVITAT

Es demana fer un petit escrit del que recorden, és a dir, han de redactar la biografia del compositor amb les seves paraules. Poden consultar la fitxa i afegir dades que recordin de la informació extreta d'internet i que no apareix en la fitxa.

Al llarg de tota l'activitat, els/les alumnes van comproven si les idees prèvies que tenen sobre el compositor són correctes.

Antonio Vivaldi

Antonio Vivaldi va néixer prematur el 4 de març de 1678 a Venècia, Itàlia. Es va fer sacerdot i degut al color del seu cabell, li deien pèl-roig. Patia asma i no podia fer les seves obligacions i va començar a dirigir un orfanat de nenes. Després es va fer empresari per produir les seves obres però es va ruinar. Va estudiar música amb el seu pare, violinista a la catedral de Sant Marco. La música que va compondre és molt rítmica, divertida i que arribava a tothom, sobretot amb instruments de corda fregada. Les quatre estacions, 45 òperes, 500 concerts, 70 sonates i Glòria

Exemple produït per un alumne

4. Valoració de l'experiència

Ha resultat una activitat molt motivadora per als alumnes, han participat activament i han verbalitzat molts dels seus coneixements i vivències.

5. Materials

Les fotografies.

La PDI i l'accés a Internet a la sala d'informàtica per fer la recerca de la seva biografia.

6. Galeria fotogràfica

